

Národní pesenci.

I.

Jutri se bom stala
Rano pred zórico,
Zela si bom vedro
Tekla bom po vódíco
V to črno goro
K hladnemu studencu.
Tamo jesem našla
Konjca gosponov'ga.
Konjič obskakuje,
Do vode ne more
Vedro natočila,
Konjca napojila.
Iza tega pride
Fanj, oj mlad gospone,
Za pasom mi nosi
Črno svilen robec;

Na prstu mi nosi
Oj zlati prstenek.
Oj, neverna vila,
Koja ti ga dala.
Ja bi tebi dala
Trikrat še lepšega.
Ne morem ji reči.
Bog ji ne daj sreči!
Stresla ji se glava,
Kot petrovska trava;
Venilo ji telo,
Kot petrovsko seno;
Poknilo ji srce,
Kot makovo zrnce;
Ne morem ji dobra
Ni pri cerkvi groba.

II.

Ptičica togúje
Na grmek sedúje,
Pod grmekom mi je
Travica zeléna,
Nikdar ni pašena,
Nikdar ni košena.
Kdo jo kosil bude,
Ta nesrečen bude.
Jure jo bo kosil.
Jure mlado ženo
Tam jo je odpeljal
V to ravno polje.
Od svoje majčice.
Tanko in visoko,
Belo in rumeno

Kot ta galtrožica,
Joj, joji meni
Za mojég' dragega.
Koga sem ljubila,
Toga sem zgubila.
Koga sem špotala
Tega sem dopala¹⁾,
Več ne bom hodila
Na gospodske bale;
Več ne bom nosila
Svile ne mušlina,
Nego bom nosila
Zaročeno haljo,
Zaročeno haljo
I su ²⁾ zakrpanu.

V Podzemlji zapisal — è.

Načrtek za propoved z leta 1573.¹⁾ *Dominica 2 Adventus Evangelium Luc. 21.*
... Bodo suamenia, ne foluzi ne Luni ynu ne fveisdach ynu na semli stfifkanie tih ludy, od smote, tiga morsfkiga butfchenia, ynu ualou, fachnei otshi tih ludj pred strachom inu tshakaniom, tih ritshi, kir imαιο priti tshes uus fueit. Sakai te nebefke motshi fe bodo gibale, ynu tedai bodo uidili tiga fyna tshloueifkiga, priduiotsh uenim oblaku s' ueliko oblastio, ynu tshastio. Kadar se pak te ritshi bodo fathele deilati, pogleite ynu ufdignite gori uafhe glave sakai uafhe odreifhenie fe perblifhuie, ynu ym ie poneidal eno pergliche. Pogleite ne(a) to figo, ynu ufsa drivefsa kadar ufhe fad is febe fheno taku ni ueifte de ie blifi tu lejtu. Glich taku ni kadar bote uidili te ritshi fei deilati

¹⁾ dobila, ²⁾ svu.

¹⁾ Rokopis št. 76. (c. kr. licejalne knjižnice v Ljubljani). Sermones fol. 9.

uedite de ie blifi tu kraleuufuu bofhie. Sa rifnizo iest uam poueim, de ne mine leta flachta, dokler se ufe ritshi ne fture. Nebu ynu femla fe refyde ampak moie befeide fe ne refydeio.

P. pl. Radics.

Književnost hrvaška. Sedanja že prerealistiška doba res ni, da bi pospeševala razvój pesništva, vendar se zato ne ujemamo z ónim črnogledcem, ki je pisal o strašni suši na pesniškem polji hrvaškem. V vsakem poročilu nam je naznanjati po nekoliko novih plodov, in to je že nekaj, četudi ni vse. Mladi rodoljub *Stjepan pl. Miletić* je v posebni knjižici izdal dramatiško pesem „Zaboravljeni ljudi“, v kateri alegoriški slavi začetnike hrvaške dramatiške umetnosti, pesnike *Demetra, Lisinskega* in *Šenoa* ter prva glavna *Freudenreicha* in *Plemenčiča*. Pesem je polna rodoljubnih mislij, karakteristike so dobre, a povsem se smemo od mladega pesnika nádejati še lepšim plodovom. *Božidar Kukuljević Sakinski* je v kaj ukusni zunanji obliki izdal svojo pesem „Sind o“ in jo posvetil spominu rajnega svojega očeta *Ivana*, znanega hrvaškega historika. Pesem v petih delih opeva zanimiv dogodek iz óne dóbe, ko so Mongoli razsajali po Hrvaškem. Drugi mlajši pesnik *Josip Milaković* je snopič svojih pesem „Iz uvela lišća“ posvetil spominu svoje matere. V slavo petstoletnice bosanskega kralja *Tvrđka* pa je *Trešić-Pavičić* izdal svoje prvence pod imenom „Glasovi s mora Jadranskega“. Mlad pisatelj, ki se skriva za pseudonimom *Vladimir Borota*, je v posebni knjižici priobčil izvirno svojo pripovedko „Zimsko pričó“, dosti zanimivo in gladko pisano. *Milan Roje* je spisal dve izvirni veseli igri „Malo bludnjo“ in „Doro“, a kar izkupi za to knjižico, namenil je vse na korist medicinskemu fakultetu v Zagrebu. *Vladimir Bakotić* je izdal rokopis rajnega očeta pod naslovom „Raja“, slike iz bosanskoga života. Tiskana je sedaj tudi že omenjena izvirna *Kumičićeva* igra „Sestre“. Od prevodov nam je omeniti francoske pripovedke „Hromi djavo“ od *Le Sagea*, katero je na hrvaški jezik preložil *Milan Gruber*. Od že večkrat omenjene „Ruske biblioteke“ je doslej izšlo 9 zvezkov, v katerih so tiskane *Tolstega* pripovedke „Djetinstvo“, „Nedoraslost“, in „Mladost“ v *Harambašičevem* prevodu ter *Dostojevskega* pripovedka „Ujakov san“ v *Markovičevem* prevodu. Urednik se toži na premajhno število naročnikov in pravi, da bode skoro gotovo moral zaradi tega ustaviti daljno izdavanje „ruske biblioteke“. *Josip Mencin* je izdal II. in III. snopič svoje „Knjižnice za mladež“, v kateri je priobčil nekoliko poučnih člankov iz hrvaške književnosti. „Knjižnica za učitelje“ je dospela do XVIII. knjige, v kateri čitamo *Harambašičev* prevod slavne *Pestalozzijeve* ljudske pripovedke „Miroslav i Bogoljuba“ (*Lienhard und Gertrud*). Od *De Amicisovega* „Srca“ je *Petar Kumičić* priredil še drugo hrvaško izdajo in mu dodal nekoliko domoljubnih člankov iz hrvaške zgodovine. Prof. *Fran Maru* je spisal za mladino latinskih šol prezanimivo in koristno knjigo „Prijegled grčke i rimske literature s izvadkom iz starina“. Prelepa knjiga se priporoča sama, a mi opozarjamo nánjo slovenske gimnazijce, naj sežejo po nji. O priliki tristoletnice sv. *Alojzija* je *dr. Lang* izdal njega životopis po italijanskem izvorniku od *Ceparija*. *Franjo Sudarović* je zložil in v tisku priobčil epsko pesem o hrvaškem kralji „*Petru Krešimiru I.*“ v ó. pevanjih. Pod naslovom „Liepa naša domovina“ podaja hrvaški potopisec *Dragutin Hirc* hrvaški mladini lepo vrsto zemljepisnih podob, katere je pedagoško-književni zbor priobčil med svojimi knjigami. Velikega potopisnega dela „Hrvatsko Primorje“ istega marljivega potopisca je izšel V. zvezek, katerega lepšajo kakor vse dosedanje zvezke, dobre ilustracije. Od zdravstvenih knjig navajamo hrvaški prevod *Avg. Viljema Königa* dela „Prirodno liečenje“. Za poznavanje cerkvenega razmerja na slovenskem jugu je preimennitna učena knjiga „Cezarizam i bizantinstvo se povjesti iztočnog razkola“, katero je v dveh zvezkih napisal